

Redacțiunea, Administrațiunea,  
și Tipografia:  
Brașov, piața mare Nr. 30.  
Scrisori nefrancate nu se  
primesc. — Manuscrise nu se  
retrimet.

INSERATE se primesc la Admi-  
nistrațiunea în Brașov și la ur-  
mătoarele Birouri de anulări:  
In Viena: M. Dukas, Heinrich  
Schuler, Rudolf Mosse, A. Oppelt,  
Nachfolger; Anton Oppelt, J.  
Dumeborg, in Budapesta: A. V.  
Goldberger, Eckstein Bernat; in  
București: Agence Havas, Suc-  
cursale de Roumanie; in Ham-  
burg: Karoly & Liebmann.

Prețul inserțiilor: o soră  
garmond pe o coloană 6 cr. și  
30 cr. timbru pentru o publi-  
care. Publicări mai dese după  
tarifa și învoială.  
Reclame pe pagina a 3-a o  
seră 10 cr. sau 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVII

„Gazeta” iese în fă-care și.  
Abonamente pentru Austro-Ungaria:  
Pe un an 12 fl., pe șase luni  
6 fl., pe trei luni 3 fl.  
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.  
Pentru România și străinătate:  
Pe un an 40 franci, pe șase  
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.  
N-rii de Duminecă 8 franci.  
Se primumără la toate oficiile  
postale din ținu și din afară  
și la d.d. colectorii.  
Abonamentul pentru Brașov  
a administrațiunea, piața mare,  
Târgul Inului Nr. 30 etagiul  
I: pe un an 10 fl., pe șase  
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.  
Cu dusul în casă: Pe un an  
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni  
3 fl. Ună esemplară 5 cr. v. a.  
său 15 bani. Atată abonamen-  
tele câtă și inserțiunile suntă  
a se plăti înainte.

Nr. 123.

Brașov, Sâmbătă, 4 (16) Iunie

1894.

## Noul ministru de instrucțiune publică.

Brașov, 3 Iunie.

Scirea, că contele Csaky nu va mai face parte din cabinetul Wekerle Nr. 2, de sigur n'a cauzat nici cea mai mică părere de rău în cercurile noastre românesce. Ce a fost Csaky pentru Români, ca ministru de culte și instrucțiune publică, ni-o pôte spune Beișul, Năsădul și Blașul, ni-o potă spune Archiereii noștri, cari nu mai scieau cum se se aperse de presiunile și amestecurile lui în afacerile lor autonome, ni-o potă spune toți dascălii dela scôlele noastre primare și secundare, ni-o spun legile pentru kișdedovuri și pentru salarisarea învățătorilor și ordonanțele lui, care de care mai monstruoasă și mai violentă, date în scopul maghiarisării.

N'avemă deră nici cea mai mică cauză de a regreta retragerea acestui ministru violent, dușman al limbei și naționalității române. Totă așa de reci însă ne lasă numirea urmașului său, deși este om nou în politică și pörtă un nume, care ne aduce aminte de timpurile mai îndepărtate, când încă bărbații politici maghiari nu se gândeau a declara naționalității noastre războiul de exterminare.

Noul ministru de culte și instrucțiune publică, br. Roland Eötvös, cunoscut până acuma numai ca om de știință din activitatea sa ca profesor de universitate și președinte al Academiei de științe maghiare, este fiul răposatului br. Eötvös, unul din bărbații de stat maghiari, cari au conlucrat mai mult la aducerea legilor din 1868, ce avură de scop a crea un *modus vivendi* pentru naționalități și bisericile lor. Eötvös tatăl a fost și autorul legii școlare din acel an, netăgăduit cea mai liberală dintre toate.

Când au aflat despre numirea lui Roland Eötvös în locul lui Csaky de sigur, că mulți și-au pus un moment întrebarea, decă fiul va pași pe urmele tatălui său? Momentul următor însă a trebuit să-i convingă, că zadarnică este ori ce curiositate în astă privință, pe câtă vreme acest om nou face parte dintr'un cabinet, al cărui șef este Wekerle și al cărui suflet este Szilágyi.

La ce se se și aștepte omenii noștri, când vedă cum merg lucrurile în țără și când știu prea bine că ați minștrii și guvernele la noi nu sunt decătă numai pentru Unguri și n'au altă menire, decătă a promova interesele specifice de rasă și de cultură maghiare!

Se asigură, că noul ministru de culte și instrucțiune publică este un om conciliant, calitate ce a eredit'o dela tatăl său și care se potrivește pentru un învățat. Deră ce ar pută el să concilieze și să împace, când toate sunt de susură și jos turburate și învrăjbite? Cum și de unde ar trebui să începă Roland Eötvös, ca să vindece ranele, ce le-a cauzat de 26 de ani încoace învățământul și culturile acestor țări un sistem de legi și de ordonanțe pernicioș, un spirit violent și o direcțiune dușmănoasă?

Caracteristică este că în toate, câte s'au scris până acuma de foile ungueresce despre noul ministru de instrucțiune, se evită și cea mai mică alusiune la naționalități și la atitudinea față cu ele în ale instrucțiunii și culturilor. Toți vorbescă numai de vițorea chiamare a lui Roland Eötvös de a consolida opera antecesorilor lui: Eötvös, Trefort și Csaky.

Și așa, se vede, înțelege și Roland Eötvös misiunea lui. În răspunsul ce l'a dat la salutarea corpului funcționarilor ministerului, când a intrat în oficiu, noul mi-

nistru n'a vorbit de altă problemă, decătă de aceea a promovării intereselor culturii maghiare. Și acesta crede el, că o va pută promova mai sigur, decă va îngrijă, ca „învățătorii și profesorii să fiă la locul lor, ca să fiă puși în poziția a-și pută desvolta puterea, activitatea și capacitatea cum se cuvine și ca în această nișuință să fiă și totdeauna sprijiniți de superiorii lor“.

„Trebuie să nișuim, dișe ministrul, ca câmpul culturii să fiă o grădină de flori; și casă dobândimă această, este de lipsă în prima liniă, de a face ordine, de a avisa fiăcării plante locul ei, deră de lipsă ca să dămă fiă-cărei plante nutremântul ei; acelu pământ și acelu aer în care se se pôtă de faptă desvolta“.

Frumoșă asemănare. Cătă de bine s'ar potrive ea pentru stările reale din acest stat poliglot. „Să dămă fiă-cărei plante pământul și aerul, în care se se pôtă desvolta.“ Sublim!

Der Roland Eötvös, când a vorbit de plante, nu s'a gândit la deosebirea de limbă, de cultură și de aspirațiun din acest stat de naționalități, nu s'a gândit, că și limba și cultura române îi trebuie pământul și aerul ei, în care se se pôtă desvolta — ci s'a gândit numai la legionul de învățatori și profesori dela diferite și multe institute de școlă și la desvoltarea puterii, activității și a capacității lor, pentru a pută conlucra cu succesul la înfrumșetarea grădinei culturii maghiare.

Nu scie nimic Eötvös fiul, de ideile, sentimentele și nișuințele ce mișcă puternic viața și desvoltarea popoarelor Transilvaniei și a Țerei-unguresce, de cari ținea încă sēmă Eötvös tatăl.

Roland, după ce cu legea pentru Kișdedovuri s'a încheiată cercul instituțiunilor introduse de politica de instrucțiune maghiarisătoare, vede

înaintea sa numai problema de a crea dascăli buni, lucrători dibaci și harnici în grădina culturii maghiare.

Curând, forțe curând va trebui însă să se convingă noul ministru de instrucțiune că în acest stat sunt de deslegat și alte probleme, mult mai grave și mai urgente.

## Măsură de presiune.

Din incidentul procesului pentru aderență, ce s'a pertractată săptămâna această în „blăstămata Redută“ din Clușiu, reptila guvernamentală „Kolozsvár“ scrie un prim articol în numărul de adă, din care estragemă următoarele:

...Curtea cu jurați din Clușiu a judecată forțe corectă însemnătatea lucrului, când asupra părții celei mai mari a „popilor“ acușă a adus verdictă condamnată. Deră ore destulă este atăt? Destulă este, când juriul totdeauna credincios, își implinesce cu înțelepciune datoră conștiinței... Nu! Pedepă ar fi aspră și esemplară, când ea nu ar avé numai efectă fizică, ci și morală; când despre această n'ar lua conștiință numai autoritatea civilă, deră și autoritatea bisericăscă. Această însă nu se va întempla. Totul e, că respectivii osendiți voră fi siliți a suporta neplăcerile fizice ale unei închisori de 2—3 luni. A suporta atăta, nu e ceva mare ostentă. Această neînsemnată jertfă însă, va fi răplătită bogat prin strălucita satisfacțiune morală din partea celor de acasă ai acușătorilor.

Autoritatea și influența „popilor“ osendiți va cresce. Puterea loră popescă va deveni acum mai intensivă prin aureola martirajului. Ei însăși voră face totă posibilul, ca să apară înaintea credincioșilor, ca jertfe ale tirăniei și brutalității... Astfel fiind, verdictul și sentința este zadarnică, ba în loc de sanare situațiunea se totă înrăutățesce. Său dără n'au amenințat „popii“ osendiți Marți, cu aceea, că credincioșii loră nu voră trece fără cuvânt peste această osendă; că au alături

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

## Două întelmiri.

Din ruscesce, după K. S. Baranzevic.

(Fine).

Ușa cantonului era deschisă. La intrare simții în antișambră un aer cald și mirosul de pâne prăpătită. Pipăindă ajunsă în bucătaria cea largă cu cuptorul ruscesc, mare și negru de fum. De-alungul paretelui, ce era față n față cu intrarea, se afla o bancă, înaintea ei o masă și pe ea o lampă cu oleu, la a cărei lumină melancolică se vedea statura păzitorului, care ședea pe bancă. Aprăpe de toră, pe o laviță acoperită cu o blană, ședea aceeași femeie, pe care o vedusemă vără trecută cu Stepa. Era învățată într'o năframă mare și nu-și lua ochii de pe păzitor, care ținea în mână o fițuică de hărțiță, cum se parea — o epistolă.

— „Bună sēra“, dișei eu, scuturândă zăpada de pe mine.

— „Sēra bună“, rēspunse păzitorul. „Încătrău pe-o vreme ca asta?“

— „Vină dela stațiune și vrēu să merg în sat. Mai înainte însă aș voi să așteptă trenul.“

— „Îndată trebuie să fiă aici. Te rogă fă-te comodă și ședă pe această bancă“, dișe păzitorul. Apoi ținu fițuica de hărțiță la lampă și se parea, că se adăncesce în conținutul ei. Cu cetitulă însă parea, că nu prea merge ușor, căci de mai multe ori își adia capul cu mâna, se sburlia, îndrepta hărțița și privia cu cōda ochiului spre mine, ca și când ar cere ajutorul. Tineră femeie, care urmăru cu frică toate mișcăriile lui, dișe în fine încetă:

— „Cum ar fi, Fedosejici, decă l'amă ruga pe d-lă... dăr decă va avé bună-tatea...“

— „Nu știu, ce e asta astădi“, murmură Fedosejici perplexă. „Literile mi-se încurcă una într'alta...“

— „Dă-o încōce, îți voi ceti eu epistola“, îi dișei.

— „E dela bărbatul ei, care servește ca soldat“, îmi dișe păzitorul în-

tințându-mi scrisōrea și arătându cu capul spre tineră femeie.

Mă aședai mai aprăpe de lampă și mă convinsă, că în adevăr nu era lucru ușor de a te cuminți din acele labe de rațe. În fine mă apuca și cetii:

„Scumpei mele Malania Kusminișna, dela bărbatul tău Fedor Policarpov, din dragoste, salutări din inimă și cele mai bune dorințe pentru binele și sănătatea ta...“

După introducerea această, urmau încă câteva flori stilistice, la cari se adăgea încunoscințarea, că Fedor Policarpov a căpătat „opșitul“ cu rangul de sergent, și că după Crăciun se va întōrce acasă. În scrisōre se făceau câteva alusiuni cam întunecate, ca de exemplu: „guri rele suntă tot-deunăgata“, sēu; „se audă faime rele“, ba chiar și o amenințare: „decă e drept, vrēu să ținu judecată aspră și-mi voi răsbuna grozav...“ Cu toate acestea, epistola se încheiă cu cele mai prietinoșe dorințe de o revedere grabnică și veselă.

În timpul cătă cetii epistola, privisemă în ascuns de câteva ori spre Malania. Ea mă asculta cu atențiune îndoită. Buzele ei palide erau strinse la oaltă și în

fața ei era o espresiune de displăcere, decă nu chiar de mânia. Aședai epistola pe mēsă și Malania o luă la sine. Apoi se întōrse la laviță și, distrasă, își aținti spre lampă ochii ei deschiși.

Lipsiau numai de ce minute până la 1 oră și de tren încă nu se audia nimic. Mă aședai pe laviță și începui a gândi asupra legăturii dintre Malania, Stefan și Fedor, cugetându-mă, că ore ce rezultată va avé acest conflict? Însă această nu dură mult, căci căldura cea plăcută își făcū efectul asupra mea și eu ador-misem.

Ună sgomotă mă deșteptă. Deschise ochii și văqu pe Fedosejici ocupat la cuptor, în timp ce Malania stētea la ferăstră, cu spatele spre mine.

— „Trecută trenul?“ întrebai eu.  
— „Nu“, rēspunse Fedosejici, „trebuie, că s'a întârziat, căci altcum ar trebui să fiă deja aci... E multă zăpadă.“

Afară urla vântul și se audia ună vijăit, ca și când ar arunca cineva țerina în ferestri.

Erăși mă culcai pentru cât-va timp... În fine nu puteam să mă înșelă: o flue-



de ei 10,000 de suflete, care-i vor păzi etc. Și într'adevăr, la dispoziția lor ne împiedecă stau toate mijloacele de-a și realiza astfel de amenințări. Prin acesta nu vrem să șicim, că juraii, séu judecătorii să fiă mai puțin riguroși. Din potrivă, noi cerem să se potenteze rigorea a-rătă.

Inse avem datoria neincunjurabilă de a ne îngriji, și încă urgentă, ca justiția să nu rămână singură în lucrarea ei de-a înfrâna agitația națională. Este lipsă de nouă măsură ale guvernului, ba chiar și ale dietei, ca să se pună stavilă agitației, ér agitatorului să nu fiă supus numai pedepsei tribunalului, — oi se stea sub influența statului în toate fazele vieții sale cetățenești.

Agitațiunea de naționalitate trebuie făcută imposibilă. Dér decă ne mulțămim, că din când în când turburăm singuraticile ei organe, prin acesta numai îndemnăm pe celelalte la acțiune mai vehementă.

Buruiana agitației trebuie stăpinită din rădăcina. Puterea noastră de stat trebuie s'o estindem mai ales asupra vieții eclesiastice și școlastice, unde se cultivă acea buruiană liberă și cu efect...

Fără comentariu...

### Adresă de recunoștință.

Onorabilă Redacțiune! Românii din Abrudă au trimis astăzi d-lui deputat Imbrani următoarea adresă de recunoștință, care vă rugăm a-o publica în prețuitul D-Vostre djar:

Ilustre Domnule Deputat!

Vocea simpatică ce a-ți lăsată să răsună în parlamentul Italiei în favorul poporului român din Transilvania, a străbătut cu putere magică inimile acestui popor.

Aceste manifestări de simpatie ni-au dat un nou și puternic impuls pentru continuarea luptei legale pentru existența noastră națională; și tot-odată o nouă rață de speranță, că cauza noastră va triumfa.

Este o plăcere — a dîsu savantul Pascal — a-te afla pe un vas bătut de uragan atunc, când ești sigur, că nu vei peri.

De atare natură sunt persecuțiunile cărora este espusă ginta latină dela Tisa și Carpați din partea Maghiarilor, atât de nerecunoscători ginte latine din occident, pentru-că siguri suntem și noi, că Români suntem și Românul în veșt nu pier.

Primiți Ilustre Domnule deputat imensa noastră mulțămire și recunoștință.

Abrudă, 6 Iunie 1894.

A. Filipu, avocat; Dr. Laurentiu Popu, avocat; Dr. Enea Draia, avocat; Ioan Todeșcu, paroch; Ioanichiu Crișan, Ilie Buda, Eugen Hocman, Georgiu Cosma, Romulus Gritta, Radu Jantea, preot; Lanes Giurhescu, propr. de mine; Georgiu Mogoșu, preot; Demetriu Goia, preot; Dionisiu Balossu, comerciant; Georgiu Gendelu, paroch; George Balomiri, cordonier; Ioan Maior, paroch; Silviu Lazaru, comptabil; Aurelia St. Șulțiu, preot; A. Ciura, paroch.

### Libertatea presei.

În parlamentul din Viena s'a agitat în zilele din urmă întrebarea despre legea, care constituie regimul presei în Austria. Cu această ocaziune, deputatul tineru ceh dr. Erin a apărut cauza libertății presei cu un talent și o elocuență foarte mare. Elu a insistat mai cu sémă asupra diferenței, ce există între regimul ungurescu și acelu, care se practică în Austria, ca și când Maghiarii ar fi superiori în inteligență și în experiența politică celorlalte naționalități din Austria.

Dr. Erin a adăos încă: Este adevărat, că în Ungaria toate libertățile și chiar aceea a presei nu există decât pentru Maghiari. Procesul nu mai pomenit, care s'a terminat la Clușiu, contra unei întregi națiuni, probază, că vechiul principiu, de a trăi și de a lăsa să trăiască, nu mai are valoare în Ungaria. Pressa română are abia dreptul de a respira, pe când pressa maghiară se bucură de-o libertate, despre care am avut dovezi minunate, mai de-ună, când cu morțea lui Kossuth.

### SCRIRILE ȚILEI.

— 3 (15) Iunie

Între felicitările, ce s'au trimis din comitate noului cabinetu Wekerle, este pôte cea mai ciudată și mai caracteristică telegrama, ce a adresat-o așa numita „partidă liberală” din Făgărașu, către președintele clubului liberalu Podmanitzky. Compania Bauszner-Kapocșanyi s'a avântat până a depeșa următoarele: „Sau reintorsă timpurile lui Mathia Corvinul; dreptate, înțelepciune, fidelitate... Este o adevărată bucurie de-a fi ați „cetățeni maghiari” — și fișpanu la Făgărașu, adaogem noi. Numai să nu-și sară din piele d lă Buszner de bucurie, căci atunc ar fi vai și amar de țera Făgărașului!

— 0 —

Regularea valutei. Astăzi se începe în dietă discutarea asupra proiectelor de lege privitoare la regularea valutei, și au fost primite de comisiunea financiară. Cu deosebire se va discuta cestiunea retragerii notelor de câte un florin și înlocuirea lor cu florin de argint. Frumose introducere a etalonului de aur cu bani de nikel și argint, în nisce împrejurări, când agiul aurului se urcă mereu, astăzi fiind de 5 procente! Se crede, cu toate acestea, că legea etalonului de aur va fi primită până la sfârșitul săptămănei viitoare, când apoi va urma sancționarea și publicarea ei în foia oficială. În Austria, deja s'au făcut toate pregătirile și la finea unei acesteia se așteaptă publicarea privitoare la retragerea notelor de un florin. Administrația băncii austro-ungare a luat asemenea toate măsurile pentru retragerea din circulația a celor două sute milioane florini note de stat, ce va avé să urmeze.

— 0 —

Pentru petrecerea domnișorilor în mână din Brașov, ce se va da, precum scim, luni s'era, a doua zi de Rosali, în sala otelului „Nr 1” din locu, se facu mari pregătiri, ca să fiă asigurată buna reușită a ei. Se speră, că voru lua parte numeroși oșpeți români și din părțile mai îndepărtate ale Ardealului, precum și din România. Venitul petrecerei e menit pentru un scop național de binefacere. Costumul de preferință al damelor va fi costumul național. Peste totu dîsu, petrecerea va avé un caracteru câtu se pôte de românesc. Toate ne îndreptătesc deci de-a spera, că petrecerea domnișorilor noastre va fi una din cele mai succese și se va bucura de concursul celu mai călduros al publicului nostru românesc. Bilete se pot procura, pe baza invitării, dela librăria N. Ciurcu. Intrarea 1 florin de persoană.

— 0 —

Baroni noi. La recomandarea ministrului ungurescu din jurul Majestății Sale, monarhul a conferit titlul de baron ungurescu proprietarului din Juculu de sus, Petrichevich-Horvath Kálmán, și nepotului său Petrichevich-Horvath Arthur jun., cum și urmașilor săi legali, pe lângă purtarea epitetului: „de Seplacă”.

— 0 —

Studenții universitari bosniaci din Graz au fost citați la rectorul universității, care le comunică hotărîrea ministrului comun de finanțe, în urma căreia li-se interdice strictu, sub pedepșa pierderii stipendiilor, de-a lua parte la mișcări politice, ori de ce natură ar fi aceste.

— 0 —

„Monumente” pentru mileniu. Din incidentul mileniului, orașul Budapesta a hotărît să înființeze 30—40 de Kiședovuri, cari să fiă neapărată gata pe când se va serba mileniul. Ele vor avé să servescă drept „monumente” ale mileniului, — monumente vrednice de sovinișmul și netoleranța maghiarisatorilor de astăzi.

— 0 —

Zăpada în Iunie. Văra din anul acesta pare a fi totu atât de capricioasă, ca și ierna trecută. Astă-iernă în multe părți ale țerei n'a căduț zăpadă aproape de locu, ér acum, deși suntem în Iunie, nu ne putem bucura aproape nici de o țică căldură. Ba o scire sosită dela Graz spune, că pe acolo a și ninsu la începutul acestei săptămăni așa că dealurile erau acoperite cu straturi groșe de zăpadă.

— 0 —

Urmașul lui Billroth. Maiestatea Sa a numit profesor de chirurgie la universitatea din Viena, în locul renumitului Billroth, pe profesorul universitar din Praga, Dr. Carol Gussenbauer. Acesta a fost mai mulți ani asistentul antecesorului său și și-a câștigat renume mai ales prin scrierile privitoare la stomac și intestine.

— 0 —

Manevrele mari rusești din anul acesta se voru ține în jumătatea a doua a lui August între Moscva și Smolepsk. Voru lua parte la ele și țarul și familia împărătescă. Pentru asigurarea familiei țarului se iau deja de pe acum cele mai stricte măsuri. Ministrul de comunicațiune a asigurat spre scopul acesta suma de 200,000 ruble.

— 0 —

Centenarul Papei Piu al IX. Se depeșă din Roma cu data de 31 Maiu: Pelerinii Italiani veniți la Roma, pentru centenarul lui Piu IX și reprezentanții societății catolice din Roma, precum și delegații dieceselor streine, în totalu cam 5000 persoane, au asistat în dimineața acesta la discursul Papei în sala Loggia. Erau prezenți peste 20 episcopi. Papa a fost aclamat și la venire și la plecare.

— 0 —

Ciuma în China. Se scrie din Petersburg, că în China, partea vecină Siberiei, s'a ivit ciuma, 6 europeni și 160 chinezi au murit în 3 zile.

— x —

Concertu. Musica militară va da mână un concertu în sala otelului „Centralu Nr. 1” cu următorul program: 1. Dornig: „Grass in die Ferne”, marș; 2. Mendelssohn: Ouvertură din opera „Ray Blas”; 3. Waldteufel: „Blumencorso”, vals; 4. Wagner: Devertissement din opera „Lohengrin”; 5. Rosenkranz: „Zigeuner der Puszta”, fantaziă; 6. Ivanovic: „Romänen Herz”, vals; 7. Sommer: „Universum”, mare potpourri. 8. Faust: „Lockvögelchen”, polcă; 9. Mendelssohn: „Ich wollt meine Liebe ergösse sich”, duet; 10. Marck: „Verschiedenes Wiedersehen”, potpourri. Începutul la 8 ore s'era.

### Stările interne din Bulgaria.

Din Sofia i-se scrie lui „Novoje Vremja” următoarele cu data de 13 Iunie:

Consiliul ministerial s'a ocupat cu întrebarea, ce măsură să ia în privința lui Stambulov. S'a dat espreziune convingerei, că pentru liniștea Bulgariei ar fi de lipsă depărtarea lui Stambulov pe ore-care timp. Consiliul ministerial hotărî, să rōge pe prințul Ferdinandu, că printr'unu omu de încredere să-lu recerce pe Stambulov a părăsi pe cât-va timp Bulgaria.

\*

Audiența sinodelor bulgare la prințul se pare a fi de mare însemnătate. Prin actualu acesta de apropiere a preoției ortodoxe de prințul, Stoilov a dat o mare lovitură lui Stambulov. Mișcarea demonstrativă între preoți a produs o eliberare metropolitului Clement, care însuși în urma acesta a devenit unul dintre cei mai înfocați aderenți ai ministerului. În rândurile partidei liberale domnesce mare defrimare. Pentru de-a schimba situațiunea

rătură ascuțită, un durduț surd și — tăcere.

Fedosejici zăcea pe bancă cu picioarele adunate și horcăia. Malania stetea și acum la ferăstră. De-odată se întorse. Obraji îi erau palidi ca morțea, și eu observai, că ea a plâns. Pași spre masă, luă lampa, o aședă în laternă, îmbracă blana numai pe umeri și grăbi afară.

Prin ferăstră lângă care ședeam, zării îndată doi ochi de foc, erau luminele roșii ale locomotivei. O fluierătură lungă și un durduț puternic se mai au, și cu acestea trenul ajunsese dinaintea cantonului, ai că pașeri se sguiră. Îndată sgomotul se perd în depărtare.

Mă cugetam, că ore să plec érași la drumu, dér nu mă puteam hotărî, și astfel cugetându-mă așipi.

— „Pentru Dumneșeu... susu!... S'a întâmplat o nenorocire!” mă deșteptă din somn strigătul unei voci.

Sării în sus și stătu înaintea unui om, care acoperit cu totul de zăpadă, era așa de imbroditu, încatu îi putui

vedé numai ochii, cari priviau înlături cu o espreziune de grōză.

Fedosejici ridică numai puțin capul și se uită fixu, mirându-se de omul nou venit.

— „Unde e inspectorul?” strigă străinul.

În momentul acesta inspectorul de linia ferată eși repede din odaia sa, îmbrăcatu numai pe jumătate.

— „Ce s'a întâmplat?” întrebă elu abia răsufându.

— „Păzitoru”, murmură celu întrebătu, pe care după îmbrăcăminte și după curéna încinsă cu vulturul împărătescu îl recunoseai, că este un păzitor de linia ferată, „zace... afară... pe șine... morț...”

Palid ca morțea și fără a aștepta altă explicare, inspectorul alergă pe ușa afară. După câte-va minute se întorse din nou, învălă în blană. Amândoi păzitorii pășiră înainte cu laterne, noi îi urmărăm.

— „Aci este”, dîse unul dintre păzitori, după ce merserăm cât-va distanță.

Inspectorul tremura, ca de friguri, și

puteam auzi cum îi dărdăiau dinții. Și eu mă simțeam cam rău și par' că mi-se suia pērul în vârful capului.

— „Unde?” murmură inspectorul.

— „Aici”, răspuse păzitorul.

Stăturăm în loc și privim însușim în depărtare de câțiva metri.

Fedosejici dete din cap, ca și cum ar tănui ceva.

— „Nu-i aceea...” încep elu, apoi de-odată se opri.

— „Ce creșt tu despre totu lucrul?” îl întrebă inspectorul.

— „Ce să cred?... Așa a fost voia lui Dumneșeu”, răspuse Fedosejici, dând din umeri, și fața lui luă érași espreziunea de indiferență de mai înainte.

— „Hm!” făcu inspectorul clătind din cap. Apoi se plecă, lumină cu laterna în fața morții, ca și cum ar fi tătu să audă dela ea însuși adevărul. Fața morții însă cu fruntea întunecată și încrățată în modu amenințator, rămese împetră și nemișcată. Secretul morții l'a dus Malania cu sine în grōpă...

V. S.





Cursul la bursa din Viena.			Cursul pieței Brașov.		
Din 14 Iunie 1894.			Din 15 Iunie 1894.		
Renta ung. de aur 4% . . . . .	120.70	Bonuri rurale croate-slavone. . . . .	95.50	Acții de ale Băncii austro-ungară . . . . .	996.--
Renta de corone ung. 4% . . . . .	95.05	Imprum. ung. cu premii . . . . .	149.75	Acții de-ale Băncii ung. de credit. . . . .	440.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2% . . . . .	127.50	Losuri pentru reg. Tisei și Segedin. . . . .	142.50	Acții de-ale Băncii austr. de credit. . . . .	350.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2% . . . . .	102.--	Renta de hârt e austr. . . . .	98.20	Napoleonori . . . . .	9.97
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. . . . .	124.40	Renta de argint austr. . . . .	98.20	Mărei imp. ger. . . . .	61 32 1/2
Bonuri rurale ungare . . . . .	95.--	Renta de aur austr. . . . .	120.80	London (lire sterlinge). . . . .	125.20
		Losuri din 1860 . . . . .	147.--	Rente de corone austr. . . . .	97.95
				Banote rom. Cump. . . . .	9.86 Vând. 9.89
				Argint român. Cump. . . . .	9.84 Vând. 9.90
				Napoleon-d'or Cump. . . . .	9.93 Vând. 9.96
				Galbeni Cump. . . . .	5.82 Vând. 5.87
				Ruble rusești Cump. . . . .	1.31 Vând. --
				Mărei germane Cump. . . . .	60.70 Vând. 61.--

in magazia  
de mărfuri

# Ocazie pentru Vară D. LESSNER

Viena, VI., Mariahilferstrasse Nr. 83.  
Souterrain, Parterre, Mezzanin și etagiu primă.

2000 bucăți **Levantine**, culori veritabile fără concurență. Desemnurile cele mai  
nouve metru **20 cr.**  
**Batiste franțuzesci admirabilă**, veritabilă până acum metru 60 cr.,  
acum **30 cr.**  
**Zephyr-Crêpe**, desenurile cele mai nouă, deosebită frumoasă! metru **20, 26,**  
**30, 35, 40 cr.**

**Crêpe bosniacu** metru **25 cr.**  
**Stofe de lână** lățime dublă metru **30, 35, 40 cr.**  
**Crepon de lână** lățime dublă metru **65 cr.**

Sensațională de frumoasă!

**Batist-Zephyr** cu bordură a jour până acum metru 1 fl., acum metru **40 cr.**  
**Mătăsării Pepita** metru 1 fl. **20 cr.**

Asortamentă grandioasă și imensă de stoffe de lână și de spălată  
cu prețuri foarte ieftine.

Pentru provincie se trimetă mostre și jurnale ilustrate  
gratis și franco.

Am onore a aduce la cunoștința On. publică, că

s'a deschis.

**BAIA RECE ELISYUM**

in „NOU” locu plăcută climatică

Totă odată invitat pe On. publică la

**CONCERTULU**

ce va ave locu in 17 (5) Iunie la 4 ore după prânđu.

Mâncări și beuturi recortore foarte bune. Nu voi cruța nimic  
pentru a mulțumi pe toți, cari me voru onora cu prezența  
D-nialor.

Fridric Schmiedt.

## ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețulu abonamentulu este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni . . . . . 3 fl. —  
Pe șese luni . . . . . 6 fl. —  
Pe unu anu . . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni . . . . . 10 fr.  
Pe șese luni . . . . . 20 fr.  
Pe unu anu . . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data  
de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anu . . . . . 2 fl. —  
Pe șese luni . . . . . 1 fl. —  
Pe trei luni . . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anu . . . . . 8 franci.  
Pe șese luni . . . . . 4 franci.  
Pe trei luni . . . . . 2 franci.

Abonamentele se facu mai ușor și mai repede prin  
mandate postale.

Domni, cari se voru abona din nou, să binevoiescă  
a scrie adresa lămurit și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

## Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât făcure cută este provădută cu marca de  
apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectulu de leuire durabilă alu Praturilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăților  
celorui mai cerbice la stomach și pânțee, in contra cărceilor și acrelei la sto-  
mach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemoroidelor și  
a celorui mai diferite boale femeesci a luat acestu medicamentu de casă o răspândire, ce  
cresce mereu de mai multe decenii încôce.—Prețulu unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.

Imitațiunile se voru urmări pe cale judecătorească.

## Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu  
plumbulu lui A. Moll.

Franzbranntwein-ulu și sarea este foarte bine cunoscută ca unu remediu poporalu cu  
deosebire prin trasu (frotat) alina durerile de șoldină și reumatismu și a altorui urmări de  
récăla. Prețulu unei sticle-originale plumbate 90 cr.

## Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de nătron Acid-salicylic)

La întrebuintarea dîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și  
adulti, asigurăză c'estă apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dînilor. Pre-  
țulu sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistulu A. MOLL,

c. și r. furnisoru alu curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează dîlnic prin rambursă postală.

La depozite se se cêră anumitū preparatele provădute cu iscălitura și marca  
de apărare a lui A. MOLL.

Depozite in Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victoru Roth, Fr. Kellemen și  
Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoșii, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz  
Geisberger.  
404—11.

## Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscriesei  
administrațiunii. In casulu pu-

blicării unui anuciun mai mult  
de odată se face scădemētū,  
care cresce cu cătū publicarea  
se face mai de multe-ori.

Administrațiunea  
„GAZETEI TRANSILVANIEI.”